

*„Föltámadott a tenger,
A népek tengere:
Ijesztve eget-földet,
Szilaj hullámokat vet
Rémítő ereje”
Petőfi Sándor*

Történelmi vetélkedő

170 éve történt

1848. március 15.- 1848. december 31.

Kedves 7-8. osztályos diákok!

Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulójának a tiszteletére

történelmi csapatversenyt hirdet iskolánk humán munkaközössége.

Nevezési határidő: 2018. március 20. (21 óra)

Nevezés módja: küldjétek a tinodipalyazat@gmail.com címre egy fényképet a csapatról, mely egy egeri 1848-49-es emlékhelyet (táblát, szobrot stb.) is ábrázol a háttérben.

A kép fájl neve a csapat neve legyen ékezet nélkül, pl.: Petofikor.jpg,

A tárgyba írjátok be: 170 és a levél szövegébe írjátok meg a csapat nevét és a tagjait!

Egy csapat: 4 fő!

A csapatverseny ideje: 2018. április 18. szerda

Felkészüléshez javasolt felhasználni az alábbiakat:

- Horváth Péter: Történelem 6. az általános iskolások számára. Bp.: OFI, 2016. 166-178.o.
- Az iskolai könyvtár kiállítását és Dávid Noémi –Magó Réka: Barangolás a múltban pályamunkáját.
- Szabadon választott és a felhasznált irodalomban megjelölt szakirodalom.

1848 A népek tavasza

Fő céljai:

- ✿ alkotmányos kormányzás
- ✿ a feudalizmus megdöntése
- ✿ egységes állam létrehozása (német és olasz területeknél)
- ✿ nemzeti függetlenség.

Az utolsó rendi országgyűlés

1847: óriási harcok a mandátumokért (udvar↔ellenzék)

- **Kossuth** Pest vármegye követeként a főszereplő
- Az **alsótáblán** támadja az adminisztrátori rendszert
- Jelen van a 2 megalakult párt (Konzervatív, Ellenzéki)

1848: az események felgyorsulnak »**reformok lehetősége**

- A **párizsi forradalom híre** megérkezik **Pozsonyba** →
- márc. 3 - **Felirati javaslat** (~Ellenzéki Nyilatkozat) →
- március 13. – **bécsi forradalom híre** és hatása →
- március 14. – a felsőtábla is megszavazta
- március 15. reggel → Kossuth elindul Bécsbe a felirattal
- A „Fiatal Magyarország” (**márciusi ifjak**) szervezkedése (**Pilvax**)

A Pilvax kávéház

1848. március 15-én Petőfi először olvasta fel a Nemzeti dal c. versét.

Preisler József korabeli színezett tollrajza

Nemzeti dal.

Talpra, magyar, hi a' haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszatok! —
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Kérhottak ősapsínt,
Kik szabadon éltek haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A' magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Schonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a' láncznál a' kard,
Jobban ékesíti a' kart,
És mi még is lánczot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A' magyar név megint szép lesz,
Mellő régi nagy híréhez,
Mít rá kentek a' száradok,
Lemossuk a' gyalázatot.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol sirjaink domborúlnak,
Unokáink leborúlnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Petőfi Sándor.

Mit kíván a magyar nemzet.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kivánjuk a' sajtó szabadságát, censura eltörlését.
2. Felelős ministeriumot Buda-Pesten.
3. Évenkinti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereg.
6. Közös teherviselés.
7. Urbéri viszonyok megszüntetése.
8. Esküdszék. képviselőlet egyenlőség alapján.
9. Nemzeti Bank.
10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A' politikai statusfoglyok szabadon bocsáttassanak.
12. Unio.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

”Ez volt március 15-e. Eredményei olyanok, melyek e napot örökre nevezetessé teszik a magyar történetben. Események folytatásának ez közönséges volna, kétségkívül, de tekintve annak, ami volt, kezdetnek: nagyszerű, dicső. Nehezebb a gyermeknek az első lépést megtennie, mint mérföldeket gyalogolni a meglett embernek.,,

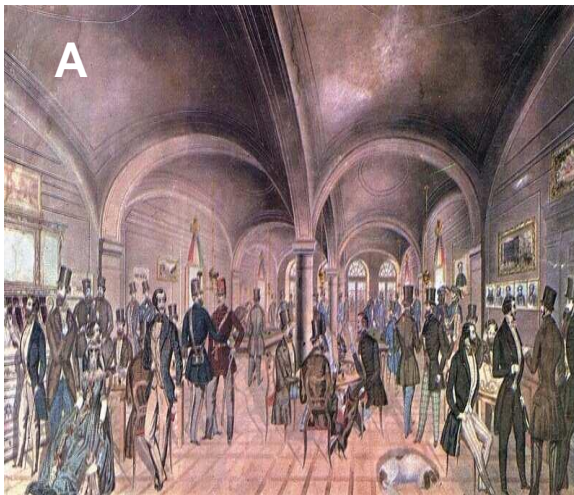
Petőfi Sándor

Pest és Buda 1848. március 15-én

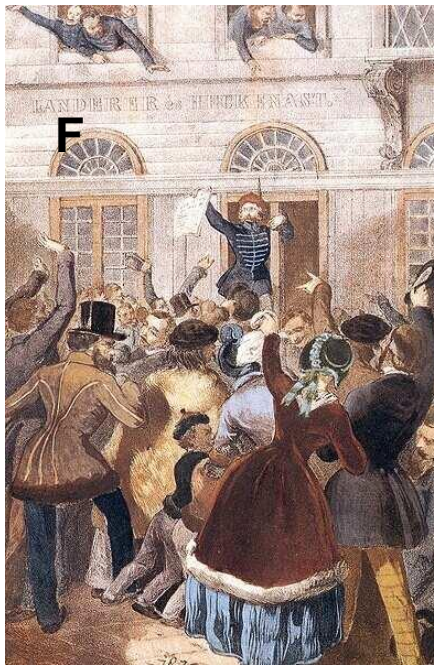

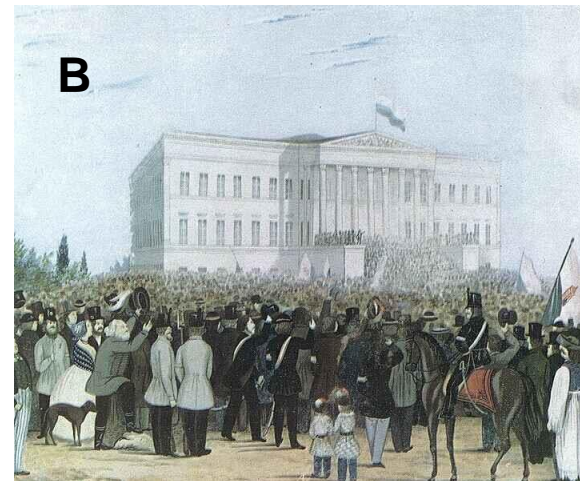
PILVAX KÁVÉHÁZ

LANDERER- ÉS HECKENAST-NYOMDA

NEMZETI MÚZEUM

E

PESTI VÁROSHÁZA

C

TÁNCSICS MIHÁLY

D

A közönség kivonatára.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Béret Post. szerda, március 13-án. 1848. 276-dik szám.
Húszonnegyedik szám.

A nézőhely teljes kivilágításával:

Bánk bán.

Eredeti történelmi drama 5 felvonásban. Írta Katona József.
Rendező: Lendvai.

SZEMÉLYEK:

H. Elek, országos kapitány	Borbély	Mihály bán, (Melinda királyné)	Károlyfi
Horváth kapitány	Fehérvári úr	Prósza úr, (Melinda királyné)	Ódó
Dobó	Kovács	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Malina (a királyi orvosi)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Ódó, Horváth orvosi kapitány úr, György	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Horváth kapitány	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Bánk bán, Magyarország nagyvezére	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Melinda királyné	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Székely kapitány	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.
Székely kapitány	Prósza úr, (Melinda királyné)	Prósza úr, (Melinda királyné)	Székely G.

Helyárak pengő pénzben:
Főlehelő - első sor helyén 2 for. Második sor helyén 1 for. Főlehelő helyén 1 for. 30 for. Főlehelő sorának első helyén 2 for. Második sorának 30 for. Főlehelő sorának 30 for. Második sorának 30 for. Főlehelő sorának 30 for.

Béret szabadságharcosoké. Helyárak 7 érczár. 10-ciffrában

Holnapután, pénteken, március 17-én, beletünnetlenül:
Hunyadi László.
Nagy eredeti opera 3 szakaszon. Érkel Ferencczál.

BÁNK BÁN PLAKÁT, - NEMZETI SZÍNHÁZ

Az első felelős magyar kormány

1848. április 11.

Társadalmi átrendeződést rögzítők:

- jobbágyfelszabadítás állami kárpótlással
- az ősiség eltörlése
- közteherviselés
- politikai jogok terén a származási különbségek megszüntetése

Az új politikai berendezkedést rögzítők:

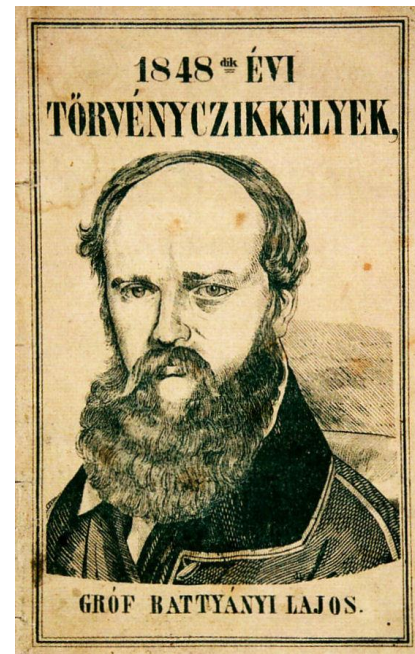
- törvényhozó hatalom: országgyűlés
  - népképviseleti alapon
  - cenzusos választójog
  - az országgyűlés székhelye Pest, évenként ülészik
- a végrehajtó hatalom független, az országgyűlésnek felelős minisztérium lett
- az uralkodó bármely rendelete csak miniszteri ellenjegyzéssel volt érvényes
- sajtószabadság
- Erdéllyel való unió

Magyarország önállóságának biztosítása a Habsburg Birodalmon belül:

- a király távollétében jogköre a nádorra száll
- Önálló magyar kormány az egy-nek felelős
- a külügyek az uralkodó jogkörében maradtak

Törvényi rendelkezés a nemzeti színről és a címerről (XXI. tc.)

„Hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármastalpnak arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.”

Az ellentétek kiéleződése

1848. április 11. – „**áprilisi törvények**”

» a magyar **alkotmányos monarchia** születése
problémák:

- az önálló magyar had-, és pénzügy kérdése
- a nemzetiségek kérdéseinek megoldása
  - szerb felkelés a Délvidéken
  - a magyar katonai ezredeket nem küldték haza

» a Batthyány-kormány rendelete: 10 honvédszászlóalj

1848. július 5. **népkepviseleti országgyűlés**

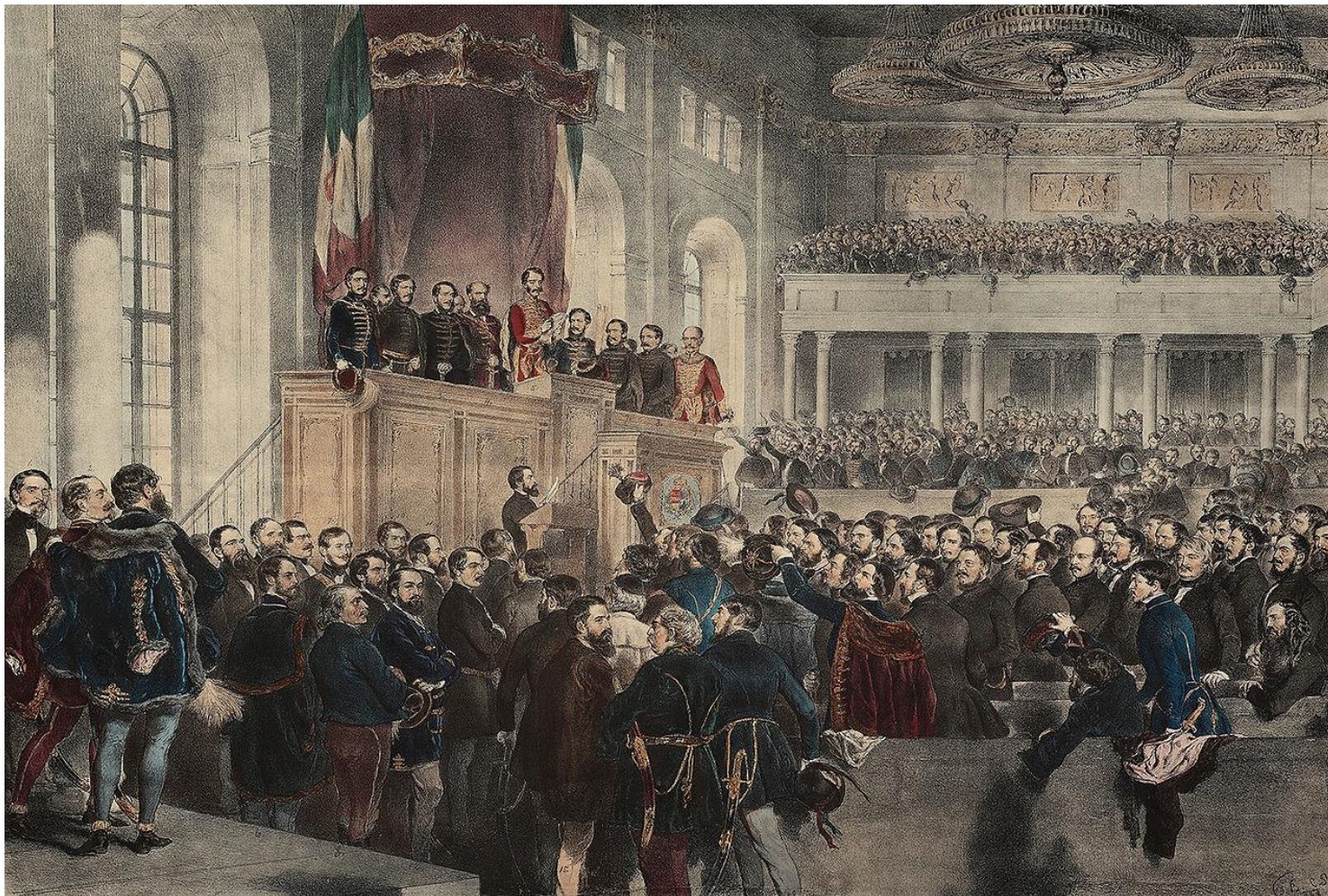
- önálló magyar pénz kibocsájtása („Kossuth-bankók”)
- **200 000 újonc** katona kiállítása » **súlyos ellentét**

Magyarország 1848 nyarán

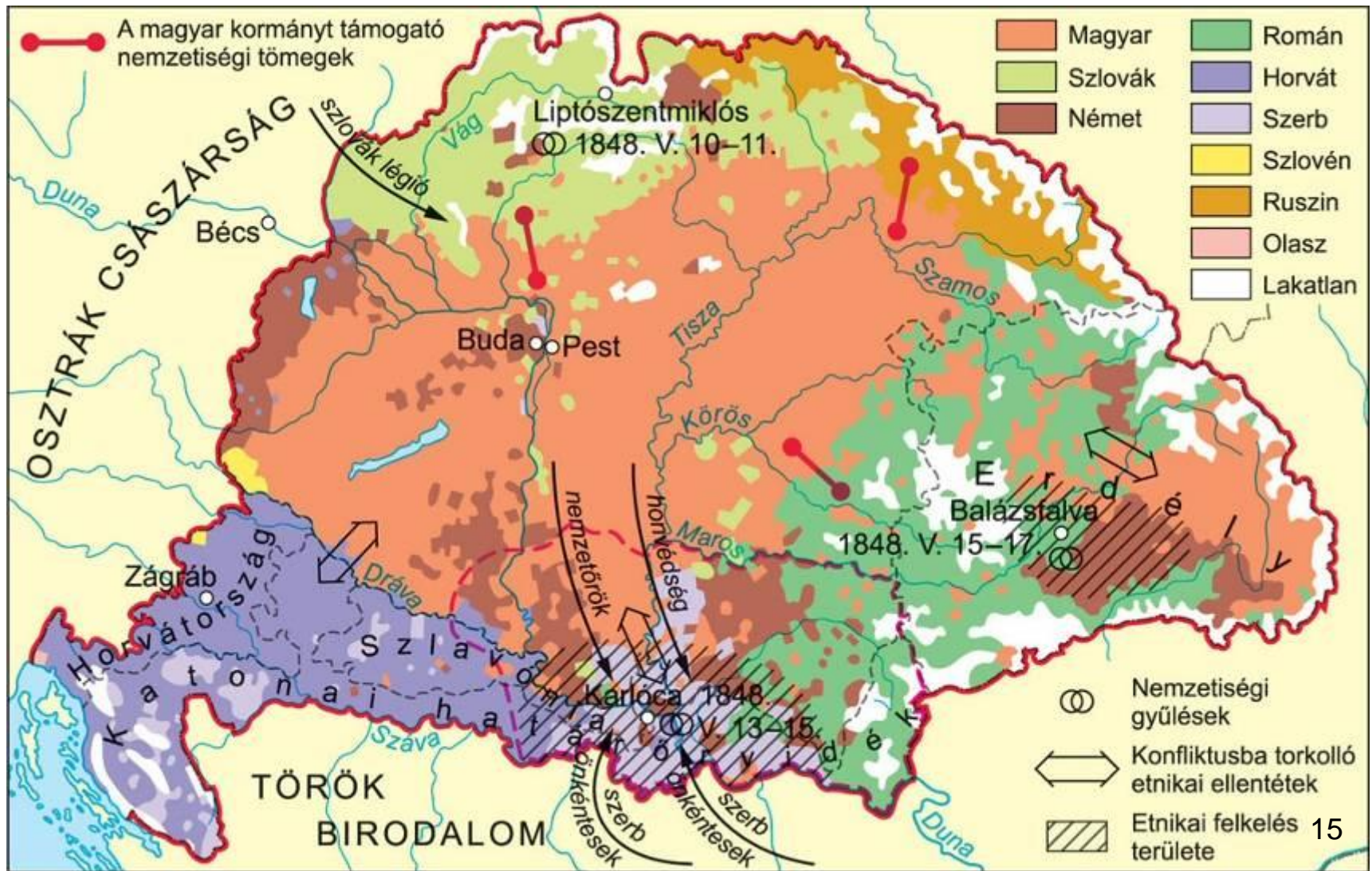

Az első népképviseleti országgyűlés 1848. július 5.

Az országgyűlés megnyitója (August von Pettenkofen színezett litográfiája Borsos József festménye alapján). Az 1848. IV. törvénycikk Pozsonyból Pestre helyezte át az országgyűlést. Az üléseket december 31-éig Pesten tartották.

A nemzetiségi kérdés Magyarországon 1848-1849-ben

A nemzetiségi kérdés megoldatlansága

A jobbágykérdés rendezésének hatása:

- nemzetiségi gyűlések: kiáltványok, követelések
- A kormány csak egyéni (nem kollektív) szabadságjogokat biztosított nekik

egy politikai nemzet ↔ nemzetiségi vezetők

- A bécsi kormányzat (udvar) támogatta a nemzt-t
- Sok helyen a jobbágykérdés összekapcsolódott a nemzetiségi törekvésekkel (Horváto. Erdély)

1848 nyara – nemzetiségi fegyveres felkelések

- szerb, horvát felkelések (autonómiát akartak!)
» polgárháború + honvédő háború

- A szabadságharc tényleges kirobbanása előtt **1848 május és augusztus közti** időszakban bekövetkezett az, amitől *Széchenyi* gróf a legjobban félt, és óva intett, a **bécsi udvar megváltoztatta döntését.** A **bécsi udvar elhatározta** ugyanis, hogy ellentámadásba megy át, és először fékezi, majd **visszafordítja a magyarországi átalakulást.**
- **Oka:** 1848 július végére visszanyerték erejüket, a bécsi forradalmat visszaszorították, és itáliai birtokaikon fényes győzelmet arattak Custozzónál

1848-as honvéd zászló koronás címerrel.

A pákozdi csata 1848. szeptember 29. magyar győzelem!

A császári udvar Magyarországra először Jellasics horvát bán támadásával sújtott le.

Miután az uralkodó (V. Ferdinánd) szeptember 4-én megerősítette Jellasicsot báni méltóságában, szeptember 11-én 35 ezer főnyi seregével átkelt a Dráván, és kiáltványt intézett a magyar néphez.

Közben az udvar teljhatalmú biztost nevezett ki Gróf Lamberg Ferenc Fülöp személyében. Kinevezését és megbízatását azonban a magyar kormány nem ismerte el. Sőt a feldühödött pesti tömeg a hajóhídon felismerte és felkoncolta.

István nádor után az új hadseregparancsnok Móga János császári és királyi altábornagy lett, aki kinevezése után azonnal, szeptember 28-án haditanácsot hívott össze Sukkorón.

A kormány lemondása és az OHB megalakulása

Az Országos Honvédelmi Bizottmány:

1848. október 2. -1849.

április 14.

között a magyarországi végrehajtó hatalom legfőbb testülete (kormánya) volt.

Ez az államirányítási rendszer gyakorlatilag teljhatalmat biztosított Kossuth számára.

Kossuth Lajos. Színezett litográfia

A bécsi forradalom

1848. október 6.

- Október 6-án a birodalom csapatai felkészültek a főváros elhagyására, hogy a magyar forradalom leverésére induljanak. A forradalommal szimpatizáló tömeg azonban megpróbálta megakadályozni őket. A tömeg megostromolta a hadügyminisztérium épületét és végzett Latour hadügyminiszterrel, holttestét egy lámpaoszlopra akasztották fel.
- Ferdinánd császár október 7-én álruhában elmenekült a rebellis városból Olmützbe.
- Október 26-án Windisch-Grätz és Josip Jelačić tábornokok vezetésével a császári csapatok megkezdték Bécs ostromát és 31-ére megszállták a városközpontot.
- A város védelmét Bem József vezette, aki a bukás előtt még el tudott menekülni. A forradalom többi vezetőjét a megtorlás során kivégezték.

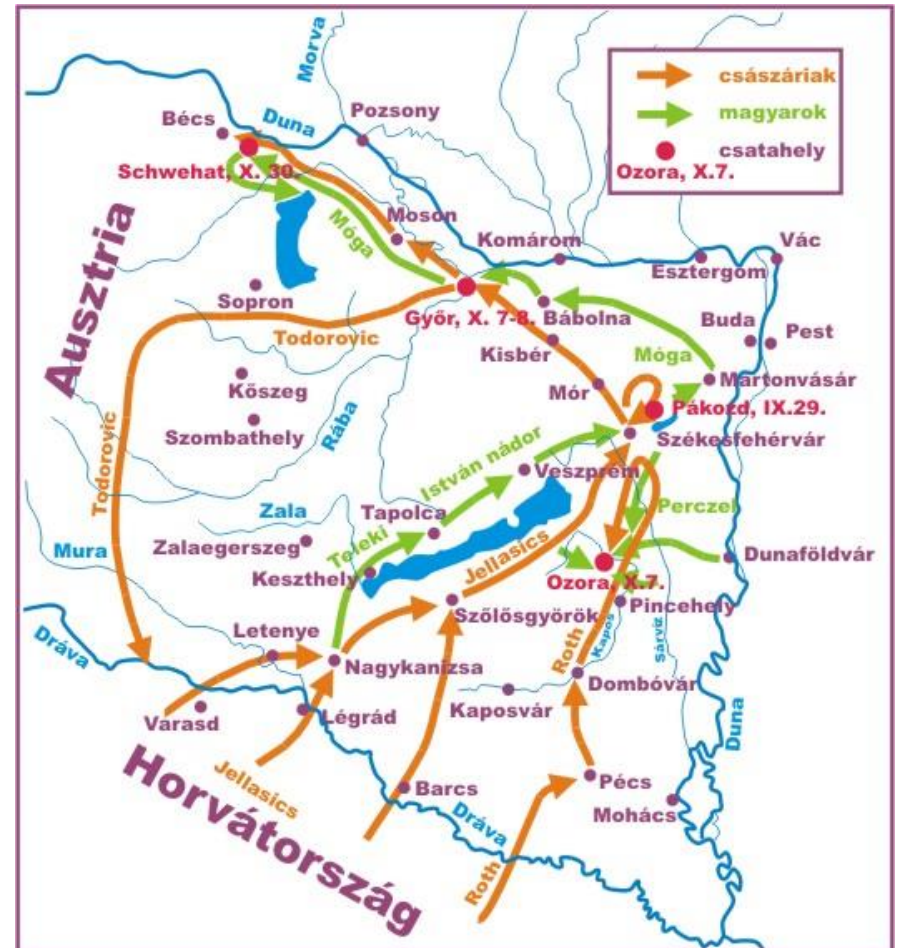
Október 26-án Windisch-Grätz vezetésével a császári csapatok megkezdték Bécs ostromát

A schwechati csata – 1848. október 30.

A magyar hadsereg és a bécsi felkelők egyesülése döntően befolyásolhatta volna a szabadságharc további menetét és siker esetén ez a Habsburg Birodalom azonnali összeomlásához is vezethetett volna. A határ átlépése ellen azonban súlyos katonai és politikai érvek szóltak.

A várakozás ideje alatt így az erőviszonyok végérvényesen eltolódtak a császáriak javára.

A magyar sereg elkerülte a bekerítést és nagyobb veszteségek nélkül vissza tudott vonulni.

A székelyek felkelése

Agyagfalva - 1848. október 16-18.

A gyűlésen résztvevők az egész székelység nevében felesküdtek a magyar kormányra. Kinyilvánították, hogy a székely nép hajlandó védelmére kelni akármelyik népnek, amelyiknek jogai sérülnek, ugyanakkor elvárják, hogy a románok és a szászok „a két magyar hazát egyesítő és a király által szentesített törvény előtt meghajoljanak.

A békésen indult gyűlésen 17-én elterjedt a híre, miszerint a Partiumban román népfelkelők magyarokra támadtak, és ez arra sarkallta a jelenlévőket, hogy hadba szálljanak.

Az agyagfalvi gyűlés jelentette tehát a székely népfelkelés kezdetét, székelység csatlakozását az 1848–49-es szabadságharchoz.

Az agyagfalvi gyűlés helyszínén 1998-ban állított emlékmű

Ferenc József trónra lépése 1848 decembere

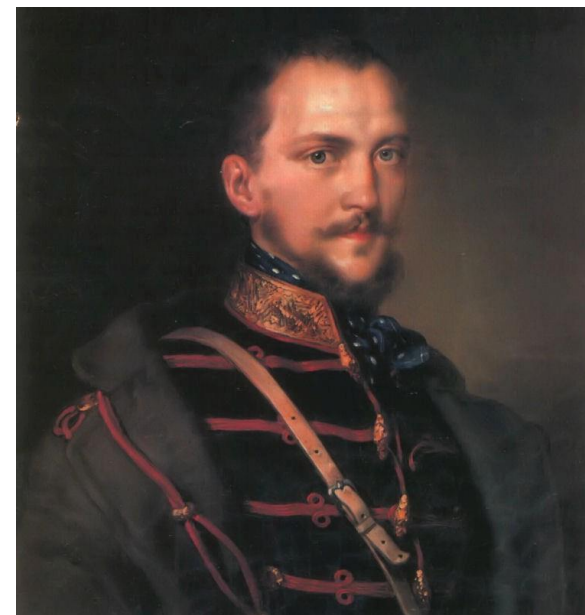
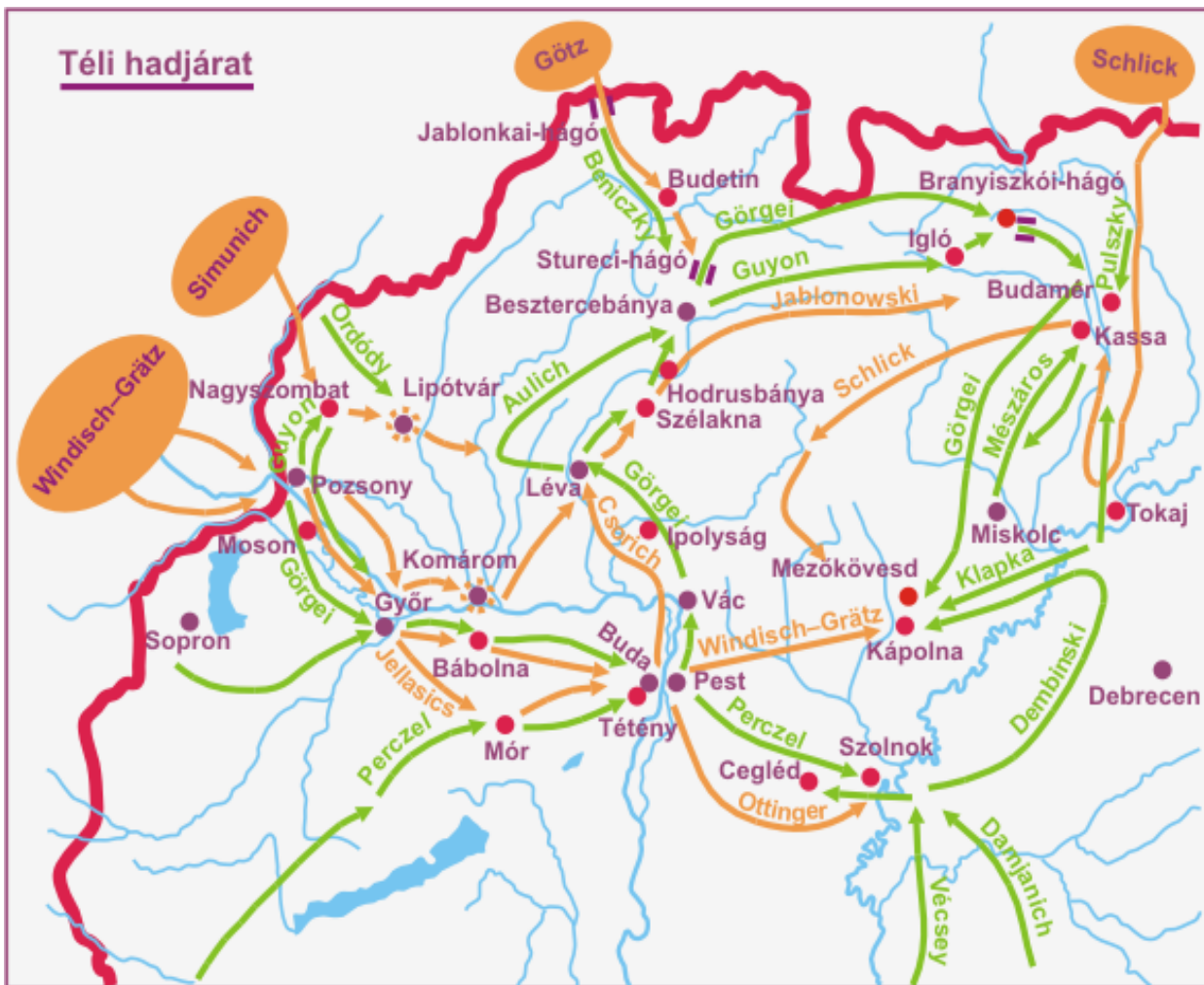
- Ferenc József trónra lépése után kiáltványt bocsátott ki, amelyben törvény előtti egyenlőséget, a népek egyenjogúságát és népképviselési törvényhozást ígért, ám hozzátette, hogy birodalmát megtartja egésznek.
- Windisch-Grätz herceget felhatalmazta a közcsend és közrend helyreállítására. Decemberben vezetésével **az udvar általános támadást indított Magyarország ellen.**

A fiatal uralkodó a jellegzetes fehér osztrák tiszti egyenruhában

Téli hadjárat: 1848. december 14 - 1849. február

Célja: a március 15-ei forradalom után Magyarországnak adott részleges önállóság teljes megszüntetése volt.

Görgei Artúr tábornokká léptették elő és kinevezték a feldunai hadsereg parancsnokává.

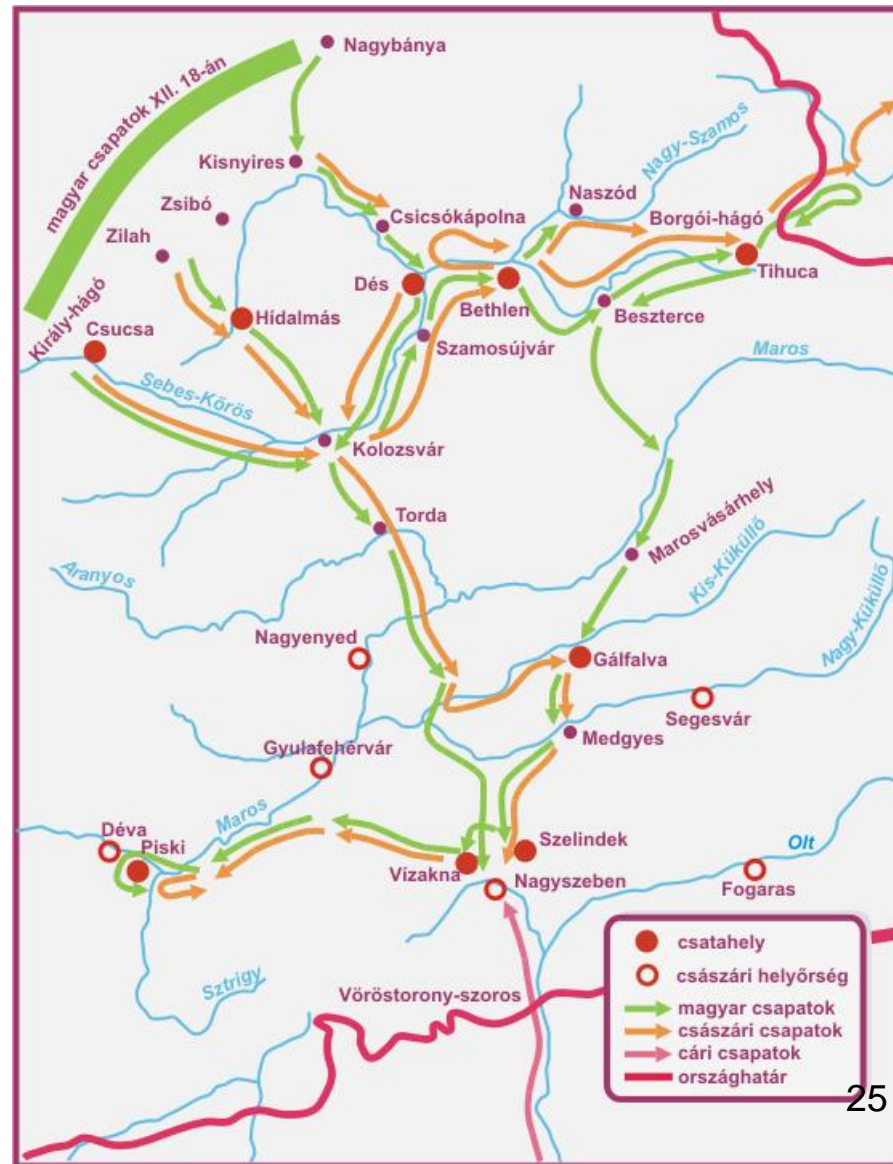
(Barabás Miklós festménye)

Hadműveletek Erdélyben

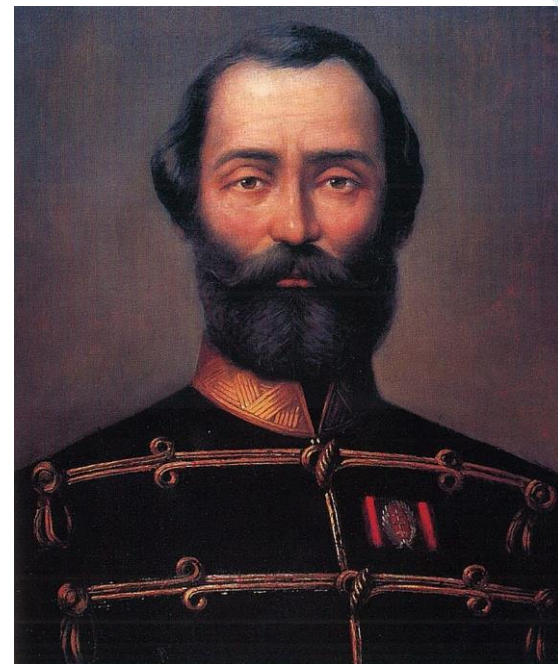
Bem József, az erdélyi magyar csapatok főparancsnoka. Barabás Miklós litográfiája

Hadműveletek Erdélyben

- A kialakult harcok során a magyar csapatok – a felbomlás határára jutva – november 25-ére a Csucsai-szorosig vonultak vissza.
- Az 1849 elejéig hőiesen ellenálló Háromszék kivételével ezzel egész Erdély a császári csapatok birtokába jutott.
- A kivert hadtest élére Czetz János honvéd őrnagy került, akinek jelentős szervező munkája révén december 15-én, röviddel Bem megérkezése után az erdélyi magyar hadsereg már mintegy tizenkétezer főt és huszonnégy ágyút számlált.
- Bem a rá jellemző határozottsággal azonnal kihasználta a sikert. December 23-án Désnél kettészakította a császáriak arcvonalát, december 25-én visszafoglalta Kolozsvárt...

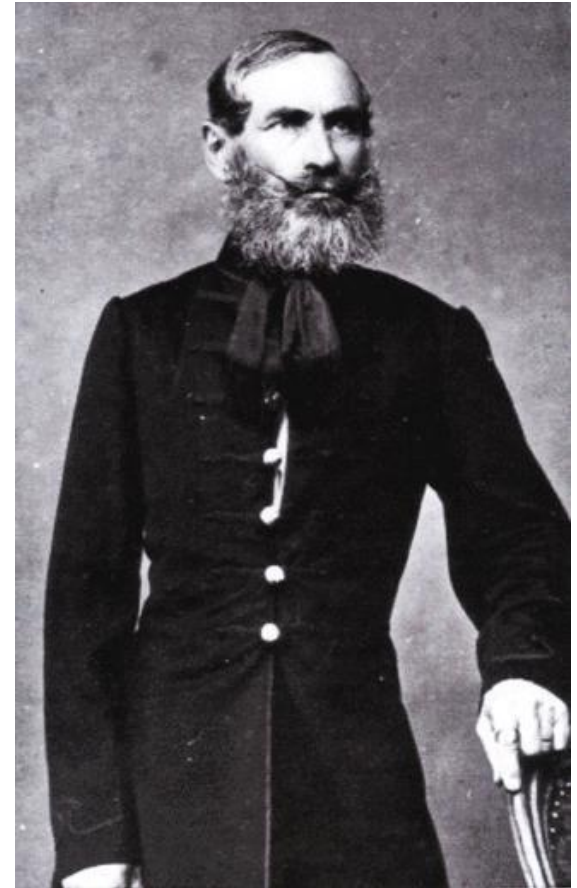
Czetz János az 1848–49-es forradalom és szabadságharc honvédtábornoka, az argentin hadsereg kiemelkedő szervezője és Argentína első nemzeti katonai akadémiájának (Colegio Militar de la Nación) alapítója és 25 éven keresztül igazgatója. Katonai tevékenysége mellett jelentős a földrajztudományi munkássága, földmérőként feltérképezte új hazája Paraguayjal és Brazíliával határos vidékét.

Eger-1848

- Egerben március 18-19-én zajlottak le a forradalmi jellegű események, az irányítását kezébe vevő politikusok között ott volt Csiky Sándor, Kossuth Lajos Törvényhatósági Tudósításainak egri levelezője, s mások is igazi reformellenzékiek voltak.
- Az egriek részletesen megtárgyalták a 12 pontot és ez egyedülálló állásfoglalás volt az országban, azt egy követeléssel kiegészítették. Az Alexy Mihály által hitelesített és nyomtatásban is megjelent közgyűlési jegyzőkönyvkivonat szerint, „a városi közönség ekként sajátjává téve a fennebbi politikai 12 hit-ágazatokat, azt még eggyel szaporítani kívánja, mely a népnevelése ügyét érdekelné (érintené S. S.):
- „A nép nevelés ügye egészen a nemzet kezébe adassék minden idegen befolyás kizárásával!”
- Szöveghű az idézet, érezték a javaslatot előterjesztők is, hogy ebből a 13. pontból zavar származhat, ezért úgy döntöttek, magyarázattal ellátva kell a köztereken kifüggeszteni.

Csiky Sándor

Egerben a nemzetőrség felállítására kiküldött bizottság vezetője,
később a nemzetőrök parancsnoka.

Eger-1848

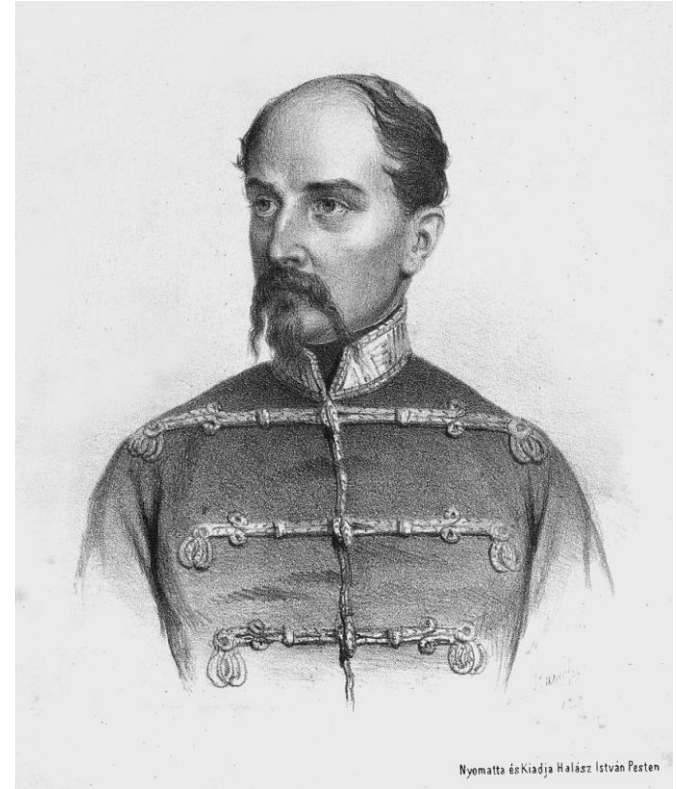

Galíciában állomásozó századát Lenkey János kalandos körülmények között haza szöktette.

A magyar hadügyminisztérium nyilatkozatban ítélte el Lenkey századának szökését és elrendelte az ügy kivizsgálását.

Ekkor született Petőfi Sándor Lenkei százada című verse:

*„Koszorút kötöttem
Cserfa-levelekbül,
Harmat csillog rajta
Örömkönnyeimbül
Kinek adnám én ezt,
Kinek adnám másnak,
Mint vitéz Lenkei
Huszárszázadának?”*

Lenkey János

Eger, 1807. szeptember 7 – Arad, 1850.

Eger-1848

Lenkey János egri szülőháza a Széchenyi és a Kováts János utca sarkán ma is áll nagyon leromlott állapotban, s az épület Széchenyi utcai frontján már az 1920-as években emléktáblát helyeznek el, amelyet október 6-án évenként megkoszorúznak az egri polgárok.

Hozzá „kegyes” volt az osztrák császár aradi vézbírósága. Nem mondhatták ki rá a halálos ítéletet. A kiállított halotti bizonyítvány szerint lelki gyötrelmek következtében megbomlott értelme vitte a halálba.

1850 februárjának elején hunyt el börtönében.

Eger-1848

- Lenkey János vitéz tábornok hamvait az aradi temetőben hantolták el. Innen, hosszú évtizedek múlva Eger város képviselőtestülete 1936 májusában földi maradványait, katonaládájával együtt hazahozatta szülővárosába **Egerbe**, ahol a **Kisasszony temetőben** lévő családi sírboltba temették újra.
- Már 1874-től itt nyugodtak bátyja, Lenkey Károly ezredes maradványai. Sajnálatos módon azonban az 1936-os temetéskor elfelejtették a síremlékre rávésni ezt aényt.

Az egrivé lett szabadsághős!

Knezić Károly

1808. szeptember 6. – 1849. október 6.
honvéd vezérőrnagy

- Édesapja Knézich Fülöp horvát származású, de osztrák szolgálatban álló határőrtiszt volt. Édesanyja magyar, Benkő Borbála. Knézich Grazban végezte el a katonaiskolát.
- Az 1840-es években került Egerbe. Itt szolgált Egerben állomásozó 34. sorgealozezredben, a II. zászlóalj tisztjeként. Szerelmes lett az egrí szenátor, Kapitány Mihály lányába. 1842. július 14-én eljegyezte Kapitány Katalint és 1844 júniusában kötöttek házasságot az egrí főszékesegyházban.
- A negyvenes években Galíciában, Lembergben is szolgál. 1848-ban százados, amikor átlép a honvédseregbe.

Eger-1848

A Knézich-háizról áthelyezett emléktábla

A Knézich Károly-emléktáblát 1983-ban áthelyezték a volt Káptalani kúria kapubejáratának falára, amely a kórház építése során kettétört.

Puky Miklós

- Az 1848. évi pesti országgyűlésen ő képviselte a vármegyét, s őt nevezték ki Heves és Külső-Szolnok megye kormánybiztosának.
- Tevékenységének súlypontját a katonai szervezés képezte. Intézkedése nyomán megindult a honvédség felállítása. Egernek 73 újoncot kellett kiállítania. Decemberben Puky 9 nap alatt 1.200 lovas legényt szedett a megye területéről, hogy portyázó csapatot alakítson belőlük. Az ő szervezése nyomán alakult meg a 26. zászlóalj, amit a kormány átvett.
- Amikor a szerb csapatok szorongatták Aradot, ő csapatokat szervezett és küldött a város megmentésére.
- Puky Kossuth megbízásából az egri nyomdával is rendelkezett.

Puky Miklós és gróf Teleki László.
Genfi fénykép után.

Eger

1849 FEBRUÁR 26-ÁN DÉLBEŒ, AZ EMELETI NAGY
TEREMBEŒ LÉVAY SÁNDOR NAGYPRÉPOST-KANONOK
VENDÉGÜL LÁTTA DEMBINSKI HENRIK
ALTÁBORNAGY-FŐVEZÉRT, GÖRGEY ARTUR
TÁBORNOK-HADTESTPARANCSNOKOT ÉS VEZÉRKARI
FŐNÖKEIKET MOLNÁR NÁNDOR ŐRNAGYOT
ÉS BAYER JÓZSEF SZÁZADOST. A VERPELÉTRŐL
IDE HANGZÓ ÁGYUDÖRGÉS HALLATÁRAINNEN SIETTEK
A KÁPOLNAI CSATA SZINHELYÉRE.

A
HADIMUZEUM
LENGYELEMLÉKBIZOTTSÁG
LENGYELLÉGIONISTÁK EGYESÜLETE
KEZDÉSÉRE ÁLLITOTTA
EGER VÁROS ÉS HEVESVÁRMEGYE KÖZÖNSÉGE.

E PALOTA
UDVARÁN MONDTA
1849. MÁRCIUS 31-ÉN
KOSSUTH LAJOS:
„ITT NEM HIRDETNI,
ITT CSAK TANULNI
LEHET A HAZAFISÁGOT.”

EGRI VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET

1989

A Kossuth-címer

1849-ben néhány címerábrázolásban lekerült a címer tetejéről és a kettős kereszt alól a korona és – a pajzs formájának megváltozásával – kialakult a Kossuth-címer a babérágakkal. A legtöbb 1848-as honvédszászlón viszont a koronás címet használták. 1848-ban nem Kossuth Lajos tüntette el a koronát, hanem I. Ferenc József. 1849. március 4-én az olmützi alkotmánnyal Magyarországot a tartományok egyikének rangjára süllyesztette le, és ennek jelzésül megsemmisítette a történelmi magyar címet

*"Így!... de ím, mit veszek észre?
Egy század minden pohár;
A jelen hátam mögött van,
Lelkém a jövőben jár.
A jövőben vígan élek,
Boldogon!
Mert nem árva már az egykor
Árva hon. "*

*Petőfi Sándor: Egri hangok,
utolsó versszak*

Felhasznált irodalom

- Hermann Róbert: 1848-1849. A szabadságharc hadtörténete. Bp.: Korona, 2001.
- Horváth Péter: Történelem 6. az általános iskolások számára. Bp.: OFI, 2016. 166-178.o.
- Breznay Imre: *Eger a XIX. században*. Eger, 1995.
- URL: https://hu.wikipedia.org/wiki/Magyarorsz%C3%A1g_c%C3%A1dmere 2018.03.11.
- URL: https://hu.wikipedia.org/wiki/1848%E2%80%9349-es_forradalom_%C3%A9s_szabads%C3%A1gharc#1848._m%C3%A1rcius_15. 2018.03.11.
- URL: http://beszeloutcanevek.ektf.hu/utcanevek/c/csiky_sandor_utca 2018.03.11.